

महाराष्ट्र शासन,
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग,
शा.नि. क्र.असंक -२०११/प्र.क्र.२५/जल-११
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २० मे, २०११

पहा : १) वित्त विभाग, परिपत्रक क्र. अंदाज २०११/प्र.क्र.१३/२०११/ अर्थसंकल्प-३
दि. ६ मे, २०११.

परिपत्रक

"महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०११" (महाराष्ट्र विनियोजन (लेखानुदान) अधिनियम, २०११ यांच्या अनुसूचीच्या स्तंभ ४ मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या रकमांसह) यास विधानमंडळाने मंजुरी दिलेली असून महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांनी त्यास अधिसंमती दिलेली आहे, आणि ते २०११ चा अधिनियम क्रमांक ३७ म्हणून महाराष्ट्र राजपत्र असाधारण भाग ८ दि. २१ एप्रिल, २०११ यामध्ये प्रसिद्ध करण्यात आले आहे.

२. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक-असंक ३००१/प्र.क्र.२९/२००१/वित्तीय सुधारणा, दि. १० सप्टेंबर, २००१ अन्वये यिहीत केल्यानुसार, नवीन पदे निर्माण करण्याच्या प्रस्तावास वित्त विभागाची व योजनांतर्गत योजनेच्या बाबतीत नियोजन व वित्त विभागाची मान्यता प्राप्त झाल्यावर असे प्रस्ताव १० सप्टेंबर, २००१ च्या शासन निर्णयाद्वारे स्थापन करण्यात आलेल्या उच्चस्तरीय सचिव समितीपुढे सादर करून, समितीच्या मान्यतेनंतर आवश्यकतेनुसार कांही प्रस्ताव मंत्रिमंडळाच्या पुर्वसंमतीसाठी मंत्रिमंडळापुढे ठेवण्यात यावेत. अशाप्रकारे उच्चस्तरीय सचिव समितीची व आवश्यक तिथे मंत्रिमंडळाची मान्यता असल्याशिवाय कोणतेही पदे निर्माण करण्याचे आदेश काढू नयेत, असे मंत्रालयीन विभागांना कल्याणिण्यात आले आहे. सन २०११-२०१२ च्या अर्थसंकल्पामध्ये कांही नवीन बाबी अशा आहेत की, त्यामध्ये पदे निर्मितीचा खर्च अंतर्भूत आहे. ज्या पदांच्या निर्मितीपूर्वी प्रस्तावास मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेची आवश्यकता आहे, अशी पदे निर्माण करण्यासाठी उच्चस्तरीय सचिव समितीची व आवश्यक तिथे मंत्रिमंडळाची मान्यता घेतली नसल्यास त्यासाठी नवीन बाबीद्वारे केलेली तरतूद सन २०११-२०१२ या वर्षाच्या अनुदानामधून वगळण्यात यावी. अशा तरतुदी वगळून राहिलेल्या रकमा परि. ४ मध्ये निर्देशित केल्याप्रमाणे मंत्रालयीन विभागांना त्यांच्या दुर्घट कार्यालयामध्ये वाटून देता येतील. नवीन पदांसाठी केलेली तरतूद नंतर मंत्रिमंडळाची मान्यता घेतल्यास दुर्घट कार्यालयांना वाटता येईल. तथापि असे प्रस्ताव मंत्रिमंडळाने अमान्य केल्यास याबाबतची तरतूद प्रत्यार्पित करून गौणशीर्ष "रास्तीव" कडे घेण्यात यावी.

३. उपरोक्त परिच्छेदानुसार नवीन बाबीमध्ये समाविष्ट केलेल्या ज्या पदांच्या निर्मितीसाठी मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेची आवश्यकता आहे ती पदे निर्माण करण्याचे आदेश त्यांनी मंत्रिमंडळाची मान्यता मिळाल्यानंतरच काढावेत.

४. वित्तीय वर्ष सन २०११-२०१२ च्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीची मासिक निधी विवरणपत्रे अर्थसंकल्पीय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर (BEAMS) प्रशासकीय विभागांकडून नोंदविण्यात आल्यानंतर सन २०११-२०१२ च्या प्रथम नऊमाहीकरिता आवश्यक असणारा योजनांतर्गत योजनांतर्गत अर्थसंकल्पीत निधी एकूण वार्षिक तरतुदीच्या ७५ टक्केच्या मर्यादित अर्थसंकल्पीय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीद्वारे (BEAMS) वितरित केला जाईल.

मासिक विवरणपत्रानुसारचा निधी एप्रिल ते डिसेंबर या कालावधीमध्ये पुढे/मागे ओढून घेण्याची सुविधा अर्थसंकल्पीय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर देण्यात येत आहे.

५. तथापि, अर्थसंकल्प पितरण प्रणालीवर उपलब्ध असलेला निधी कोषागारातून आहरित करण्यापूर्वी खालील बाबींसाठी प्रशासकीय विभागांनी वित्त विभागाच्या व्यय शाखा व अर्थसंकल्प शाखा यांची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. तदनंतर प्रशासकीय विभागांनी वित्त विभागाच्या व्यय शाखेच्या मान्यतेचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक नमूद करून शासन निर्णय निर्गमित करावा.

अ.क्र.	खाचाचे स्वरूप	
१	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनांतर्गत नवीन योजनांसाठी करावयाचा खर्च	नियोजन व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक
२	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनेतर नवीन योजनांसाठी करावयाचा खर्च	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
३	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनांतर्गत जुन्या योजनांचा खर्च	योजनेच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास नियोजन व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
४	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनेतर जुन्या योजनांचा खर्च	योजनेच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
५	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या केंद्र पुरस्कृत व बाह्य सहाय्यत योजनांचा खर्च	केंद्र पुरस्कृत योजनेसंदर्भात केंद्र शासनाकडून प्रत्यक्षात निधी प्राप्त झाल्याशिवाय सदर निधी आहरित करण्यात येऊ नये. त्याचप्रमाणे ज्या योजनेत केंद्र शासनाच्या निधीसोबत राज्य शासनाच्या यथाप्रमाण निधी अर्थसंकल्पात झाला असेल तो निधी यथाप्रमाणे राज्य शासनाच्या हिश्याच्या मर्यादितच आहरित करावा. यासाठी वित्त विभागाचे व्यय व अर्थोपाय शास्वरेची सहमती आवश्यक. असे असले तरी गेल्या २-३ वर्षात ज्या केंद्र योजनेचा हिस्सा विहित कालावधीत प्राप्त झाला अशा योजनेचा राज्य हिस्सा केंद्राचा निधी प्राप्त होण्यापूर्वीच वितरीत करण्याचा निर्णय वित्त विभागाच्यास्तरावर प्रकरण निहाय घेण्यात येईल.
६	शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयानुसार राबविण्यात येणा-या विशेष स्वरूपाच्या योजना (उदा.कर्जमाफी योजना, नुकसान भरपाईसाठी अर्थसहाय्य)	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
७	तेराच्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार केलेल्या सर्व तरतुदी.	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
८	योजनांतर्गत व योजनेतर तरतुदीपैकी खालील तपशीलवार शिष्याचा खर्च	
	२७) लहान बांधकामे (फक्त सार्वजनिक बांधकाम विभाग व जलसंपदा विभाग)	
	३१) वेतनेतर सहाय्यक अनुदाने	योजनांतर्गत बाबींसाठी नियोजन व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
	३२) अंशदाने	योजनेतर बाबींसाठी वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
	३३) अर्थसहाय्य	
	३४) भांडवली खर्चसाठी सहाय्यक अनुदाने	
	३५) वेतनासाठी सहाय्यक अनुदाने	
	३६) मोर्टी बांधकामे	
	३७) गुंतवणूका	
	३८) कर्जे व अग्रिम	
	३९) कर्जाची परतफेड	

६. प्रशासकीय विभागांनी निधीबाबत महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका व वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिकेमध्ये उल्लेख केलेल्या नियमांचे पालन करावे. त्याचप्रमाणे खाली दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरणे पालन करावे.

७. विविध शासकीय/प्रशासकीय संस्थांना तसेच अनुदानित संस्थांना सहायक अनुदाने मंजूर करण्यापूर्वी त्यांचेकडून पूर्वीच्या अनुदानाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे विभागाने प्राप्त करावीत. पूर्वी दिलेल्या अनुदानाचा विनियोग पूर्ण झाल्याशिवाय पुढील अनुदान वितरित करण्यात येऊ नये.

८. स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदाने वितरित करण्यापूर्वी सदर संस्थांकडून राज्य शासनास येणे असणा-या रकमांचा आढावा घेण्यात यावा, व त्या वसूल करूनच उर्वरित अनुदान वितरित करण्यात यावे.

९. वैयक्तिक लाभार्थीच्या योजनेची देयके आहरित करताना लाभाधारकांची यादी निश्चित करून योग्य त्या तपशिलासह देयकासोबत जोडल्याशिवाय वैयक्तिक लाभार्थी यांची प्रदाने, इलेक्ट्रॉनिक्स विलअरन्स सिस्टीम (ECS) नेच अदा करण्यात यावीत.

१०. शिष्यवृत्ती, शिक्षणशुल्काची प्रतिपूर्ती, वैयक्तिक लाभार्थी यांची प्रदाने, इलेक्ट्रॉनिक्स विलअरन्स सिस्टीम (ECS) नेच अदा करण्यात यावीत.

११. बांधकाम विषयक प्रस्तावासंदर्भात प्रशासकीय मान्यता/तांत्रिक मान्यता तसेच आवश्यक तेथे सचिव समितीची मान्यता प्राप्त करून घेतल्याशिवाय विभागाने खर्च करू नये. त्याचप्रमाणे हा निधी ठेव बांधकामाचे स्वरूपात सार्वजनिक बांधकाम विभागास प्रदान करू नये.

१२. साहित्य खरेदीची प्रक्रिया पूर्ण करून पुरवठादार निश्चित झाल्याशिवाय खरेदीची देयके कोषागारातून आहरित करण्यात येऊ नये. खरेदी विषयक धनादेश संबंधित पुरवठादाराच्याच नांवाने अदा करण्यात यावा. दरकरार/निविदे मध्ये विवक्षित तरतूद असल्याशिवाय पुरवठादारास अग्रिम अदा करण्यात येऊ नये.

१३. विविध कारणामुळे अखर्चित राहिलेला निधी विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त महामंडळाकडे हस्तांतरित करून तांत्रिकदृष्ट्या खर्च झाल्याचे दाखवू नये. ही एकप्रकारे वित्तीय अनियमिततेची गंभीर बाब असेल.

१४. विभागाद्वारे करण्यात येणारा संगणकीकरण संदर्भातील खर्च शासनाचे दरपत्रकानुसारच करण्यात यावा. आवश्यक तेथे माहिती व तंत्रज्ञान विभागाची मान्यता प्राप्त करून घेण्यात यावी.

१५. थकित देयकांच्या प्रदानासाठी खर्च करण्यात येणाऱ्या प्रकरणी खरेदी केलेले साहित्य प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्याचे व त्याचे लेखे सुयोग्यरित्या उवल्याची खात्री पटल्याशिवाय तो निधी आहरित करण्यात येऊ नये.

१६. बेतनविषयक खर्च वगळता उर्वरित बाबीचा खर्च आर्थिक वर्षाचे कालावधीत समप्रमाणात केला जात नाही असे निर्दर्शनास येते. निधी उपलब्ध असूनही प्रक्रियेअभावी तो खर्च करता येत नाही. परिणामी, बहुतांश तरतूदी वर्षभर अखर्चित राहतात व आर्थिक वर्षाचे कालावधीत पुरेशा तयारीशिवाय खर्च केल्या जातात. २५% पेक्षा जास्त अर्थसंकल्पित तरतूद आर्थिक वर्षाच्या शेवटच्या महिन्यात खर्च झालेली दिसते. या सर्व बाबीमुळे वित्तीय शिस्टीचे पालन केले जात नाही. विकास योजनांची प्रगती राखली जात नाही. सन २०११-२०१२ या वर्षासाठी विभागांच्या खर्चाचे प्रमाण योग्यरित्या नियोजित करण्यात यावे.

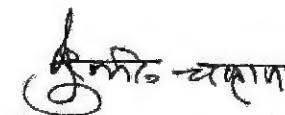
१७. या परिपत्रकातील मार्गदर्शनानुसार विभागाने संपूर्ण ७५% निधी खर्च केल्यावरच पुढील तिमाहीकरिता निधी प्राप्त करण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर करावा.

१०. डिसेंबर अखेर खर्चाचे प्रमाण ६५% पेक्षा कमी असल्यास याप्रमाणात सुधारित अंदाजात कपात करण्यात येईल. सुधारित अंदाज २०१३-२०१२ मंजूर करतांना ते प्रत्यक्ष खर्चाचे प्रमाणातच मंजूर केले जातील, याची विभागाने नोंदव्यावी.

११. निधी वितरीत करताना मासिक निधी विवरणपत्रात (Cash Flow Statement) ज्या दरमहा खर्च रकमा दर्शविल्या आहेत त्याच्याशी सुसंगत असाव्यात.

हा शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३०५२०१२०४२५००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार च नांवाने,

(सुनील चड्हाण)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र - सन २०१३-१२ च्या तरतुदीं दर्शविणारे विवरणपत्र

प्रति,

आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, (मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, (सामाजिक घनीकरण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
मुख्य अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिक स्तर), पुणे
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद
विभागीय कृषि सहसंचालक, (सर्व)
सहसंचालक, सामाजिक घनीकरण वृत्त, (सर्व)
अधिकक्ष अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिक स्तर) मंडळ, (सर्व)
उपसंचालक, आदर्श गांव संकल्प व प्रकल्प समिती, पुणे.
महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, (लेखापरिक्षा / लेखा व अनुलेखता), मुंबई
महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, (लेखापरिक्षा / लेखा व अनुलेखता), नागपूर
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई
क्लर्कुअल ट्रेझरी, मुंबई
जिल्हा कोषागार अधिकारी, (सर्व)
वित्त विभाग (अर्थसंकल्प-३, व्यय-११, अर्थोंपाय), मंत्रालय, मुंबई-३२
नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
संचालक (कॉम्प्युटर सेल), लेखा व कोषागारे संचालनालय, नवीन प्रशासन इमारत, ५ वा मजला, मुंबई-३२
उपसचिव (रोखवाखाब), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
सह सचिव/अवर सचिव/उपसचिव (सर्व) जलसंधारण विभाग, ग्रा.वि. व जसं. विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
कार्यासन अधिकारी (कार्या.क्र.वित्त-१ व वित्त-८), ग्रा.वि. व ज.सं. विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
कार्यासन अधिकारी (जलसंधारण विभाग) (सर्व), ग्रा.वि. व ज.सं. विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
निवडनस्ती (जल-१३), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

पारिशिष्ट - आ

शासन निधि क्र. असक २०११ / प.क. २५ / जल-११, दि. ११ मे, २०११ वे सहपत्र
सन २०११-१२ च्या अर्थसंकल्पात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीचे मुख्य लेखाशिर्षाप्रमाणे वितरण

(रु. हजारांत)

अ.क्र.	मुख्य लेखाशिर्ष	मार्गी क्रमांक	नियंत्रक अधिकारी	सन २०११-१२ च्या अर्थसंकल्पातील तरतुद	
				दत्तमत	भारित
१	२	३	४	५	६
१	२०४९- भारतीय आयु. महामङ्डळ्याकडून महा. जलसंधारण महामङ्डळाकरिता घेतलेल्या कर्जावरील व्याज प्रदान करणे	एल-१ उपसचिव (जल-३) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग	योजनेतर ००० योजनांतर्गत ०	०००	५१०००
	एकूण :- २०४९-व्याज प्रदाने				
२	२४०६-वनीकरण व वन्यजीवन	एल-३ संचालक सा. वनीकरण, पुणे	योजनेतर ७५२२१३ योजनांतर्गत ६४६००	७५२२१३	९००
	एकूण:- २४०६-वनीकरण व वन्यजीवन			८९६८१३	०
३	२५५१-डोंगराळ क्षेत्र	एल-३ संचालक, सा. वनीकरण, पुणे	योजनेतर ५२३९ योजनांतर्गत ०	५२३९	०००
	एकूण :-२५५१-डोंगराळ क्षेत्र			५२३९	०००
					०

क्रमिक वर्काव

(रु.हजारात)

अ.क्र.	मुख्य लेखांशिर्व	मागणी क्रमांक	नियंत्रक अधिकारी	सन २०११-१२ च्या अर्थसंकल्पातील तरतुद		
				दत्तमत	भासित	
१	२	३		४	५	६
४	२७०२-लहान पाटबंधारे	एल-३	आधिकारक अभियंता, ल.पा. (स्था.स्तर)मंडळ/ कार्यकारी अभियंता, ल.पा. (स्था.स्तर) विभाग/कार्यकारी अभियंता, ल.पा. जिल्हा परिषद (सर्वे)	योजनेतर	२६५१०८३	१०००
	एकूण:- २७०२-लहान पाटबंधारे				३४७०६८३	१०००
५	४४०२-मुद्र व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च	एल-७	कृषि आयुक्त, म.रा. पुणे / व्यवस्थापकीय संचालक, महा. जलसंधारण महामंडळ, औ.बाद योजनार्तगत	योजनेतर	२८३२६६	००
	एकूण:- ४४०२-मुद्र व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च -				४४९०७३४	००
६	४४०२-लहान पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	एल-७	कृषि आयुक्त, म.रा. पुणे / आधिकारक अभियंता, योजनेतर	००	००	
	एकूण :- ४४०२-लहान पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च		ल.पा. (स्था.स्तर) मांडळ	योजनार्तगत	५८००००	००
७	६००३- महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळाकरिता घेतलेल्या कर्जांची प्रतिपूर्ती करणे	एल-६	उपसचिव (जल-३) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग	योजनेतर योजनार्तगत	०.०० ०.००	५५६६७
	एकूण :- ६००३-					००
	एकूण जलसंधारण :-				०.००	५५६६७
	एकूण जलसंधारण :- योजनेतर/योजनार्तगत			योजनेतर योजनार्तगत	३६९९८०९ ६२४४९३४	११८५६७
					१९४६७३५	११८५६७

संग्रह - ४१५